

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18

APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Ilarion V. Felea

ABONAMENTE:
Pentru 1 an 300 Lei; 6 luni 150 Lei

Creștinismul și progresul

Datorită marelui progres al vieții materiale asupra celei spirituale, am ajuns la unul din cele mai tragice evenimente din istoria omenirii, spune cu drept cuvânt marele savant Alexis Carrel.

Omenirea de azi, în fuga ei după fericirea pământească, atrasă de vraja lucrurilor materiale și îndepărtându-se de la izvorul vieții adevărate, care e Dumnezeu, a ajuns tocmai la negația vieții și fericirii adevărate.

Civilizația modernă, în avântul său spre progres, a dat frâu liber „capriciului descoperirilor științifice, poftelor oamenilor, iluziilor, teoriilor și dorințelor lor“, fără să se gândească la consecințele acestora. Omenirea însă, în loc să câștige fericirea pământească, după care a fugit mereu, a ajuns azi să simtă tocmai „slăbiciunea“ progresului său.

Credința creștină, părăsită adesea de mulți, ea găsește partizani tot mai numeroși, printre cei cari meditează și cercetează rostul vieții și al existenței noastre, atât la noi cât și în lumea întreagă.

Pe zi ce trece, se observă o afirmare tot mai mare a vieții spirituale și religioase, fiindcă omenirea începe să se convingă că viața redusă numai la durată sa pământească, este un adevărat nonsens.

„În locul omului..., care își credea puterile lui nemărginite, apare omul, care își înțelege propria lui nevolnicie și care se îndreaptă spre Dumnezeu cel uitat și-i spune: Incredut am fost și m'am înșelat, îndrăzneț am fost și m'am umilit“ (M. Manoilescu).

Dumnezeu creind pe oameni după chipul său, „spirite întru spiritualizare“, le-a dat un ideal, un destin. Fără acest ideal dumnezeesc, viața omenirii ar fi numai o goană animalică după mâncare și băutură, numai o sfâșiere de sine în lupta pentru plăcere și bogăție.

O omenire orbită de păcat, nu mai poate privi și înțelege viața aceasta cu ochii divini, ci numai în chip omenesc, josnic și egoistic, numai în raport cu ea și cu interesele ei trecătoare.

Se impută creștinismului că predică o fericire imaginară și că ademenește lumea spre o speranță deșartă. Dar s'a văzut că nici o teorie omenească nu a adus mai multă fericire omenirii.

Cu tot progresul trâmbițat, s'ar putea oare spune că omenirea a progresat? Se pare chiar, că în mijlocul minunilor civilizației moderne, „personalitatea umană are tendința de a se destrăma“, zice Alexis Carrel.

„Nu numărul de fapte și rezultate, de descoperiri și de invenții, pe care le-au adunat cu grea muncă de secole și sub a căror povară deabia mai respirăm, ci forța sufletească cu care omul folosește ce este mareț, fie mult, fie puțin, este cântarul pentru măsurătoarea progresului sufletesc“ (F. Bettex).

Este astăzi omenirea mai fericită decât înainte? Nu! Așa zisul progres nu ne-a adus fericirea dorită! Aceasta o mărturisesc nu numai milioanele celor ce sufăr, ci și marii cugetători ai omenirii.

Chiar marele savant Alexis Carrel, în celebra sa carte, „Omul ființă necunoscută“, este de acord, că noi nici chiar sub raportul marilor probleme ale existenței noastre n'am progresat și că, față de marile enigme ale lumii, noi stăm tot așa de nedumeriți ca și vechii filosofi și cugetători.

Iată pentru ce, deslegarea creștină a problemelor existenței, precum și a scopului creerii noastre, rămâne față de deslegările omenești superioară și nesdruncinată.

Peste învățătura Fiului lui Dumnezeu, care cuprinde toate principiile de temelie, necesare pentru a explica, a direcționa și a face să propășească viața noastră, toate deslegările omenești nu se vor putea ridica niciodată.

Oricât s'ar căuta o altă religie mai perfectă decât cea dată de Hristos, nu va fi cu puțință a o afla, căci o putere mai mare, un progres mai desăvârșit și o revelațiune mai sublimă, decât în creștinism, nu vor găsi nișă, iar cei ce l-au părăsit vor fi nevoiți a se întoarce din nou la el, fiindcă „spiritul creștin este constituit din convingeri spontane

despre o cărmuire inteligentă care conduce lumea, după norme morale, norme pe care împărtășindu-le fiecare, își asigură fericirea", spune dl prof. univ. Ioan Petrovici, într'o conferință.

Progresul adevărat este, deci, o înaintare și o apropiere tot mai mult de Dumnezeu prin toate formele existenței, iar nu o îndepărtare de El.

Lumea de azi s'a convins, datorită comunismului rusesc, că rostul omului aici nu este să facă una și aceeași mișcare toată viața, căci această mecanizare a omului omoară în el orice simțire a

sufletului. „Nu științele mecanice, fizice și chimice ne vor aduce moralitatea, inteligența, sănătatea, echilibrul nervos, liniștea și pacea.

„Curiozitatea noastră trebuie să ia o altă cale decât aceea pe care e pornită astăzi. Trebuie să se întoarcă dela fizic și fiziologic către mintal și spiritual", a spus tot Alexis Carrel.

Iată deci, că pentru omenirea de azi, nu există altă formulă mai ideală decât aceasta: Mai aproape de Dumnezeu!

Pr. Marin Sfetcu

Rostire sau cetire?

Urmărim cu luare aminte cele ce se scriu: dacă trebuie să vorbim sau putem să și cetim predica. Și toți au dreptate, chiar și când se pare că ar avea păreri contrare. Este adevărat că la sate, unde se cere un fel ușor de a predica, cetirea stângenește. Este adevărat că rostirea întâmpină și greutăți. Mai adevărat este că și una și alta cer o pregătire temeinică și apoi o dicțiune și o pronunțare bună. Să vedem câteva exemple.

1. Rostirea întâmpină greutăți nebanuite. Un mare predicator vorbea într'o catedrală, vorbea cu avânt mare. Deodată s'a deschis o fereastră și soarele a isbit în fața predicatorului. S'a oprit, și-a cerut iertare, că nu poate continua și a părăsit amvonul. Pot fi și altele: o durere de cap ivită fără veste, aprigă de nu mai poți să urmezi firul gândului. Și altele.

2. Și rostirea și cetirea cer pregătire. Nici nu se poate să ai predica scrisă și să nu o mai citești, chiar dacă vrei să o citești. Cetește-o de cât mai multe ori. Cetirea predicei nu înseamnă cetirea tuturor literelor din ea. Cunoaștem un caz, când predica a fost „cetită" în fața unui episcop. La sfârșit episcopul a întregit pe preotul care predicase: o ai și în întregime scrisă? Adecă trebuie să o cetești ca și când ai rostit-o.

3. Dar tot așa trebuie s'o și rostești, cașicând ai ceti-o. Cunoaștem cazuri de lapsus linguae, așa de pocite, că nu le poți șterge din mintea oamenilor nici cu o sută de predici frumoase.

4. Amândouă cer pregătire, dicțiune, pronunțare bună. Plutarchos scrie că Demosthenes nu avu odată succes și era măhnit. S'a luat după el actorul Satyros, care-i era prieten. Acasă a pus pe Demosthenes să citească din Euripides și din Sophokles. După aceea a cetit actorul și lui Demosthenes i se păru că e cu totul altceva.

5. În legătură cu aceasta iată un alt exemplu din jumătatea veacului trecut. Un mare orator era în campania electorală. Il însoțea un grup de partizani. Oratorul „cetea" vorbirea și lumea era

insuflețită, îl întrerupea cu strigăte: trăiască. Unul dintre partizani a luat vorbirea scrisă. Își pusese în gând s'o învețe și s'o rostească. Era încredințat, că el care va rosti-o, va avea un efect mai mare decât cel ce și-o cetise. A învățat-o, a rostit-o cuvânt cu cuvânt, dar efectul a fost nul. Nimeni nu aplauda, nimeni nu striga. Fiindcă rostea mai rău decum cetesc alții.

6. Demosthenes a luat lecții dela oratorul Satyros. Actorul bun poate îndrepta mult. În vechime se declama și cuvântul se lua în înțeles bun. Azi înțelesul declamațiunii e rău, fiindcă e ceva fals, nefiresc. Actorul bun nu e fals, ci firesc și nu declamă, ci cu mijloacele cele mai simple, din lăuntru în afară se pătrunde. Nu cântă, nu vorbește pe nas, nu mănâncă vorba, fiecare sunet, vocală sau consoană, e pronunțat corect. Aci tot Plutarchos și tot despre Demosthenes scrie: A fost fost un bun elev al lui Satyros. În procesul lui Ktesiphon au luat cuvântul cei mai mari oratori. Demosthenes a câștigat față de Aischines. Acesta a plecat din Atena și a deschis o școală de elocință în Rhodos. Lecțiile le-a început prin lectura discursului său și al adversarului. După ce a isprăvit pe al său, ascultătorii, fermecați de frumusețea discursului, au întregit: „Cum, cu un asemenea discurs n'ai învins?". Aischines scoase discursul lui Demosthenes: „Așteptați". Le-a cetit. Aplauzele s'au îndoit. Aischines a adăugat strigând: „Și ce-ar fi de-ați fi auzit chiar pe acel monstru?".

Hotărît noi prea exagerăm, când luăm exemplu dela marii oratori. De predicat au predicat mii și mii. Gură de Aur a fost unul, Teolog altul, Mare al treilea, dar câți? Foarte puțini. Lumea nu cere să fim nici guri de aur, nici guri de foc, nici demosteni sau așa ceva.

În tot cazul e mai rău dacă rostești predica de parcă ai ceti-o și dacă trebuie s'o cetești nu uita că ai s'o cetești cașicând ai rosti-o.

F. C.

Biruința în ispită

Icoana pe care și-o face Marcel Jouhandeau despre om, adecă cu un inger de a dreapta și cu un demon de-a stânga, însă amândoi de aceeaș egală înălțime cu omul, nu-i tocmai de lepădat. De măsura ta ți-e ingerul, de măsura ta ți-e demonul. Biruința unuia ori a altuia e în mâinile tale. Ceea ce hotărăști în mintea ta, nu e propus vitreg și fără sprijin; dar nu e nici act deplin scaldat în lumină. Conștiința e aci o credincioasă prevenitoare, iar sufletul religios un slujitor liber și o unealtă dumnezească.

Ca să poți sta în calea ispitei, ți se cer patru condițiuni: să aprinzi toate luminile vederii limpede, să-ți pui în lucru prudența, să-ți înșirui puterea de împotrivire și atac, și să-ți chemi în ajutor tot cerul.

Ispita e ca un fluviu peste care poți sări la izvor; dar mai în jos, ba. „Dacă aș fi știut!” — avem obiceiul să zicem. Ei bine, n'ai decât să faci de-acum înainte ca și cum ai fi făcut dacă ai fi știut. Tocmai fiindcă nu poți ști nimic din mâine, tocmai fiindcă nu cunoaște nimic din azi care te surprinde, așterne-te la chibzuire și meditare. Într-un timp, unde ai ajuns, la care pas al vremii și în care lature a lucrurilor? Nimeni nu-i în partea în care se crede, la timpul pe care-l presupune. Viața lăuntrică e un vecinic „alibi”, o aflare în alt loc, o târâre de valuri. Cel care nu-i clipă de clipă la cârmă și cu ochii în patru, e pierdut.

Nu acela e tare, ins sau popor, care are mușchii mai puternici, tunuri și ostași mai mulți, ci acela care are curajul de-ași fixa anumite ținte și a-și duce până la capăt hotărârile.

Așadar, nici chiar rațiunea și experiența singure, nu-s deajuns spre a birui. Trebuie ca rațiunea să se prefacă într'un fel de instinct bine călit, într'o putere pe care o numim de obicei caracter. Acel diamant spiritual care potolește patimile, ține piept ispitelor, și cu care biruind odată, însemnează să biruieși de-o mie de ori.

„Omul care rabdă, e mai presus de voinic; și care se stăpânește, prețuește mai mult decât cel care cucerește cetăți”, scrie Solomon, întărind spusele de mai sus. Cu toate acestea, mai trebuie ceva. Stoicii se împotriveau ispitei din orgoliu. Pentru creștin, aceasta e o ispită și mai mare. Creștinul își ia ajutor către ceea ce e în el, din ceea ce e mai presus și decât el și decât dușmanii și prietenii lui neadevărați. Își ia putere din har. Il dobândește prin rugăciune.

Așadar, puterea ispitei nu stă atât în sâlnicia, viclenia, ori altă împrejurare în care se arată, cât în nesocotința omului, în nestatornicia spiritului său, în lipsa de voință și mai mult decât în orice, în lipsa ajutorului dumnezeesc.

Pr. Gh. Perva

Despre ce să predicăm?

În *Dumineca a VI-a din Post*, (Florii, din 18 Aprilie) vorbim despre **Preamărirea lui Dumnezeu**.

Cu șase zile înainte de Paști, Iisus Hristos intra în Ierusalim, unde avea să primească, nu peste multă vreme, păharul suferințelor, pentru mântuirea noastră. Și totuși, par'că nu pentru pătimire se apropia el de cetatea lui David, ci pentru o mare glorie și bucurie. Căci în acea dimineață, mulțimea entuziastă, având stâlparei verzi în mâni, îl primește cu osanale de bucurie, așternându-și hainele în calea lui: „**Osana, Fiul lui David, binecuvântat este acela ce vine întru numele Domnului. Osana întru cei de sus**” (Mt. 21, 9). Ierusalimul, care pân'acum nu l-a primit decât cu răceală sau cu ură, azi-și iese înainte cu cântări de laudă, cum numai împărații biruitori erau primiți în triumf. Cu se explică aceasta? Desigur că Ierusalimul stătea sub puterea unei profeții care trebuia să se împlinească (Zah. 9, 9; Isa. 62, 11).

Dar și mai interesant este faptul, că Domnul Hristos a primit aceste osana'e. El care a făcut din viața sa pământească un neconținut prielaj de smerenie, dela ieslea din Vifleiem până la crucea Golgotei, se arată acum cu mare glorie. El, care chiar dacă își dovedea puterea și măreția dumnezeiască în minunile pe care le săvârșea, apoi le porunceea celor vindecați să nu-l vădească (Mt. 8, 4; 9, 30; Mc. 5, 43 etc.), acum primește slava mulțimii. Dela cei ce voiau să-l facă rege s'a depărtat (Io. 6, 15), și iată acum lasă pe popor să-l proslăvească. Ba chiar când invidioșii lui dușmani îi atrag atenția asupra acestui lucru, Iisus le răspunde: „**Zic vouă, că de vor tăcea a-ceștia, pietrele vor striga**” (Lc. 19, 4).

Deci și Ierusalimul i-a dat slava, și Mântuitorul a primit-o, pentruca să se plinească proorociile, dar și voia lui Dumnezeu, care se cere preamărit de către oameni. Deci această atitudine a cetății lui David și a Fiului lui Dumnezeu trebuie să-și aibă tâlcul ei mai profund: Dumnezeirea se cere preamărită. Dar cum putem noi oamenii să aducem slavă lui Dumnezeu cel preaslăvit?

*

Răspunsul pe care ni-l dă evanghelia de azi cu intrarea glorioasă a Mântuitorului în Ierusalim, nu poate fi decât acesta: Da. Omul poate, și trebuie chiar, să-l preamărească pe Dumnezeu. Ceeace nu înseamnă, însă, că Dumnezeu ar mai câștiga ceva prin slava pe care i-o dăm, sau ar pierde ceva din slava lui cea neajunsă, dacă nu l-am preamărit. Aceasta e slava intangibilă și necuprinsă de mintea omenească a lui Dumnezeu,

slavă mare (Ps. 20, 5; 137, 5), în cer (Ps. 112, 4) mărturisită de îngeri (Lc. 2, 14). Dar mai este și o slavă adusă lui Dumnezeu de oameni, pe pământ (Num. 14, 21; Is. 6, 3). Pe aceasta o primește dela noi ca pe un frumos omagiu al creatorii pentru creatorul său (Isa 42, 8; 43, 7, 21).

Impăratul David, către sfârșitul vieții sale, după ce a adunat materialul pentru templul pe care numai fiul său Solomon avea să-l zidească, spre slava lui Dumnezeu din partea oamenilor, — a binecuvântat pe Domnul în fața poporului, zicând: „*Binecuvântat să fii tu, din veac în veac, Dozme.. A ta este mărirea, puterea și măreția, veșnicia și slava.. Pe tine te laudăm și preamărim numele tău cel slăvit*“ (I Cron. 29, 10 s. q). Că Dumnezeu este demn de slavă au recunoscut sf. Apostoli (Rom. 11, 36; 16, 27; Filip 4, 20; I Tim. 1, 17 etc.) și recunoaștem toți.

Deci dacă este demn de slavă, și am fost creați pentru aceasta, avem datorința de a-l lauda pe Dumnezeu (Ps. 28, 1—2; Ier. 13, 16; Apoc. 14, 7). Dar cum? *Prin toată viața noastră de aci.* Așa ne lămurește sf. ap. Pavel, într'o epistolă a sa: „*Deci ori de mâncați, ori de beți, ori altceva de faceți, toate spre slava lui Dumnezeu să le faceți*“ (I Cor. 10, 31). Astfel întreaga noastră viață cu cele mai mărunte și neînsemnate fapte și gesturi poate deveni slavă către Dumnezeu. Adecă o viață curată și plină de „*roadele dreptății, care sunt spre mărirea și lauda lui Dumnezeu*“ (Filip. 1, 11). Iar Mântuitorul Hristos lămurește și mai curat această chestiune către învățăceii săi: „*Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca văzând ei faptele voastre cele bune să preamărească pe Tatăl vostru cel din ceruri*“ (Mat. 5, 16). În loc de orice altă tălmăcire a acestei învățături, să vedem ce spune în privința aceasta sf. *Vasilie cel Mare*: „Cum putem noi, care suntem pământ și cenușe să aducem slavă marelui Stăpân? Într'adevăr, noi aducem slavă lui Dumnezeu prin *faptele noastre cele bune*, atunci când fapte noastre strălucesc înaintea oamenilor, așa încât oamenii văzând faptele noastre să slăvească pe Tatăl nostru cel din ceruri. Deci este cu putință să slăvim pe Dumnezeu prin *înfrânarea* și prin *sfîntenia*, care îmbracă pe toți aceia care mărturisesc credința cea adevărată, după îndemnul lui Pavel, care zice: *Slăviți așadar pe Dumnezeu întru mădulările voastre* (I Cor. 6, 20). Deasemenea aduce cinste lui Dumnezeu cel care, după spusa Proverbelor (3, 9), cinstește pe Dumnezeu din cauza *durerilor pe care le suferă* pe bună dreptate... și oricine gândește și vorbește despre lucrurile dumnezeiești în chip ordonat... ca și cel ce își petrece *viața* în conformitate cu convingerea lui (despre bunătatea lui

Dumnezeu). Căci lumina unuia ca acesta strălucește înaintea oamenilor și în *cuvânt* și în *faptă*, întrucât Tatăl din ceruri este slăvit prin tot felul de *virtuți*“.

Așadar Dumnezeu se preamărește în sufletul nostru și în trupul nostru (I Cor. 6, 20), prin rugăciune și laude (Ps. 49, 23), prin curățenia sufletească, pentru că stă scris că „*din gura pruncilor și a celor ce sug ți-ai pregătit laudă*“ (Mt. 21, 16), prin credincioșie atât în cuvinte, cât și în slujire (I Pet. 4, 11), prin nădejde (Rom. 4, 20), prin mărturisirea lui Hristos (Filip. 2, 11), prin suferința pentru Hristos (Filip. 1, 20). Cu un cuvânt, Dumnezeu se preamărește prin faptele noastre bune, precum îi îndeamnă sf. ap. Petru pe creștini: „*Purtați-vă cu cinste între păgâni, ca — de unde acum vă bârfesc ca pe niște făcători de rele — privind mai de aproape faptele voastre cele bune, să preamărească pe Dumnezeu în ziua cercetării*“ (I Pet. 2, 12). Și într'adevăr, păgânii se mirau de viața curată și de iubirea dintre primii creștini, și mulți se botezau întru Hristos. Și iată, astfel s'a adus slavă lui Dumnezeu.

La început, sfântul Pahomie era păgân — și trăia prin părțile Egiptului. Era soldat în armata lui Constantin. Într'una din zile, după un marș foarte greu, oștirea ajunsese în vestita cetate Teba, unde se aflau mulți creștini. Aceștia, văzând oboseala și însetarea soldaților, la ieșiră în cale cu tot felul de băuturi răcoritoare, chemându-i la casele lor să le dea odihnă și masă. Pahomie, văzând toate acestea rămase uimit și întrebă: — „Cine sunt acești oameni care ne arată atâta dragoste?“ Cineva îi răspunse: — „Aceștia sunt creștini“. — „Și de ce fac așa?“ — „Fiindcă așa le poruncește religia lor...“ Auzind și mai ales văzând acestea, Pahomie se făcu și el creștin — și ajunsese un sfânt în Biserica Domnului Hristos. (Lascarov-Moldovanu: Cartea cu Pilde).

*

Unii din cei de altă credință, mai ales sectarii, după ce li s'au închis adunările, vin printre noi. Dacă ne vor afla drepti și cinstitori de Dumnezeu, desigur că se vor simți bine și vor mai veni. Va trebui, așadar, să ne îndreptăm cât mai mult viața, să facem să strălucească și mai mult lumina noastră, ca văzând ei faptele noastre cele bune să preamărească pe Tatăl nostru cel ceresc și să se întoarcă la credința adevărată.

Cum se va putea aceasta? Dacă vom face din întreagă viața noastră un imn de slavă pentru Dumnezeu. Dacă-l primim pe Mântuitorul Hristos în inima noastră, ca și oamenii de odinioară în cetatea Ierusalimului. Chiar azi să-i deschidem porțile cetății inimii noastre. Și să-l lăsăm pe el să domnească în această cetate. El n'a venit

să stăpânească orașe bogate, câmpii încărcate de rod, mări pline de corăbii. Pe toate acestea le-a respins în Ispita de pe munte (Mt. 4, 10). Ci Iisus vrea să fie Impăratul și stăpânul inimilor noastre.

Deci să ne facem o cercetare înlăuntrul inimei. Este ca pregătită pentru primirea Oaspei ceresc? Va putea Iisus intra în această cetate măcar odată, cu slavă? Oare nu va găsi într'ansa mai multă necurătenie ca în Ierusalimul pământesc, odinioară? Răspunsul dureros l-am găsit, acum vre-un an, într'un articol de ziar („Jungla românească”), în care se arată cum în sufletele noastre zămislesc cele mai urâte fapte: dușmănia, înșelăciunea, asuprirea, specula... și alte murdării suflet-ști. Oare această viață este spre slava lui Dumnezeu? Poate intra Hristos într'o inimă așa

de mică și plină de atâta necurăție? O astfel de viață e pre slava d'avalului. Căci „după cum prin faptele noastre cele bune este slăvit Dumnezeu, tot asemenea prin faptele cele rele este slăvit vrășmașul” (sf. Vasilie cel Mare). Deci să ne tragem seama, și — precum zice cântarea bisericească — „curățindu-ne sufletele să lăudăm pe Hristos, prin credință, cu ramuri înțeleghătoare, ca și pruncii strigând cu glas mare stăpânului: Bune ești cuvântat Mântuitorule...” Așa să-l preamărim pe Dumnezeu: printr'o viață virtuoasă. „Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca văzând ei faptele voastre cele bune să preamărească pe Tatăl vostru cel Cereșc”. (Mt. 5, 16)

B.

Misiuni și informațiuni

■ † **Anton Mocsonyi** de Foeni (născ. 1882), marele maestru de vânătoare a Curții Regale și fost ministru, după scurte suferințe în urma unei operații chirurgicale, a trecut la cele veșnice în București la 3 Aprilie 1943.

La serviciul funebru oficiat în București pentru sufletul lui, au participat MM. LL. Regele Mihai I și Regina Mamă Elena, precum și numeroase personalități alese din viața publică.

Dela București corpul neînsuflit al defunctului a fost transportat la Timișoara, unde prohodul s'a servit în biserica din Iosefin, în prezența I. P. S. S. Mitropolitului Nicolae al Ardealului și a unei asistențe numeroase, Marți în 6 Aprilie c.

Ultimul popas s'a făcut la Foeni. Aci sicriul a fost așezat în cripta familiară unde se odihnesc și ceilalți Mocsonyești.

Cu A. Mocsonyi s'a stins ultimul vlăstar al familiei Mocsonyi, care dela 1781 când Andrei Mocsonyi a fost nobilitat de către împăratul Iosif II, a dat neamului mari luptători pentru drepturile Românilor ardeleni și bănățeni. Acțiunea lor binefăcătoare s'a resimțit în toate compartimentele vieții noastre culturale, politice, economice și bisericești.

■ **P. C. Ierom. Iulian Nicoară**, duhovnicul Academiei Teologice, a fost numit cu data de 1 Aprilie 1943 stareț al Sf. Mănăstiri H. Bodrog, în locul P. C. Ierom. Ieronim Balintoni, care s'a retras, din motive de sănătate, la altă Mănăstire.

Apreciind la superlativ activitatea de sculptor al Părintelui Ieronim, dorim noului stareț har și spor la lucru în via Domnului.

■ † **Dr. I. Alămoreanu** (născut în 1890), medic de circumscripție în Curtici și deputat

eparhial, a decedat în Arad la 11 Martie 1943 și înmormântat, deodată cu mama sa, în comuna sa natală Mag din județul Sibiu.

Fiu de învățător, crescut cu ajutor din Fundațiunea Gojdu, n'a uitat că binefacerea se cuvine urmată de recunoștință. Astfel, ajungând la o frumoasă bunăstare materială, dar fără copii, a crescut la școli doi nepoți și patru nepoate; a cumpărat pentru biserica din satul său două clopote și două rânduri de odăjdii, iar după moarte a lăsat pentru zidirea casei culturale și a altor clădiri publice din satul său două milioane lei.

Dumnezeu să-l ierte.

■ † **Dr. Ioan Broșu**, — fiul preotului octogenar Broșu din Dârstele Brașovului, — ajuns ministru plenipotențiar, s'a stins din viață la București în 29 Martie și a fost îngropat în satul său de naștere la 1 Aprilie 1943.

Decedatul, după frumoasele studii teologice făcute la Cernăuți și filosofice urmate la Viena, Bonn, Berlin și Roma, după o aleasă activitate de poet, publicist și predicator desfășurată la Sibiu, a intrat în diplomație. În cariera sa diplomatică a fost un pasionat al studiilor daco-romane. Din timpul șederii sale la Roma ne-a rămas o neprețuită arhivă de documente și obiecte arheologice, adunate din muzeele și bibliotecile Vaticanului.

Din activitatea sa de teolog ne-a rămas o colecție de predici, intitulată „Casa dela Ierihon”, iar ca poet, în florii entuziasmului din 1918, ne-a dat vestitul „Marș al legionarilor români” — pus pe note de maestrul Timotei Popovici, — cântec național de o rară putere însuflețitoare.

Fie memoria lui binecuvântată.

■ **Societatea religioasă „Sf. Ecaterina”**. În 25 Martie crt., la praznicul Bunei-Vestiri a avut

loc în capela internatului Diecezan, *ședința festivă* a societăților religioase „Sf. Ecaterina“ de pe lângă școalele secundare de fete din Arad, ședința ce se ține anual la acest praznic, așa cum a hotărât P. Sf. nostru Episcop Andrei. În astfel de ședințe elevele au ocazie să se vadă și să se cunoască cât mai bine, pentru că tot programul este alcătuit și executat cu destoinicia lor.

Scopul urmărit de societatea religioasă „Sf. Ecaterina“ este intensificarea sentimentului religios și patriotic în rândurile tuturor elevelor. Căci ce poate fi mai frumos decât să vezi elevele cum declamă de admirabil sau țin câte o disertație cu fond religios, ori cântă o rugăciune a unora dintre compozitorii cu renume.

Serbarea s'a desfășurat înaintea icoanei „Buna-Vestire“. Capela era împodobită peste tot cu ghiocei. Candelele ardeau la icoanele Mântuitorului și Fecicării Maria, având lângă ele tablourile eroilor noștri căzuți pe câmpurile de onoare. Mamele fetelor își însoțesc odraslele, astfel că — deși mare — capela devine aproape neînăpătoare.

Sf. Liturghie este oficiată de preoții profesori N. Țandru, I. Berghianu și I. I. Petrilă. Răspunsurile sunt date de corul liceului de fete „E. G. Birta“ de sub conducerea D-șoarei prof. E. Papp. Înainte de a începe programul, Păr. prof. N. Țandru salută pe cei prezenți și își exprimă regretul că Prea Sf. nostru Episcop Andrei, fiind încă în convalescență, n'a putut lua parte la această serbare și ro gă pe bunul Dumnezeu să-I dea grabnică însănătoșire.

Programul începe cu „Apărătoarei Doamnă“, compoziție de T. Lugojan, cântată de corul lic. de fete „E. G. Birta“. În punctele programatice s'au distins elevele: Vârșandan Veturia cl. VIII lic. E. G. B. — prin cuvântarea ocazională, — Ilică Veturia cl. V Șc. profesională cu presia „Cum te vom numi?, Onufrei cl. III lic. com., Leucean C. cl. IV Șc. Prof. cu poesia originală „Rugă“ și Doța I. cl. VII Șc. prof.

La ședință au luat parte PC. LL. Dr. N. Popovici — rectorul Acad. Teologice, C. Magieru, vicarul Sf. Episcopiei, C. Turacu consilier cultural și Dr. Il. V. Felea prof. de Teologie.

Au mai fost prezente D-șoarele și D-nele Directoare a liceelor de fete, însoțite de numeroase profesoare, precum și un număr impresionant de Doamne dela Societatea Femeilor Ortodoxe — cari se îngrijesc mereu de educația morală a elevelor din loc.

Ceeace e demn de relevat aici este faptul că deși educația religioasă și morală (creștină) lipsește din nouile instrucțiuni pentru educația tineretului român, totuși Biserica vine să completeze această mare lacună, pentru că iese cam bizar să te numești cru-

ciat în... războiu și acasă... emancipat de sufletul religios al străbunilor.

Într'o caldă atmosferă religioasă, serbarea ia sfârșit prin intonația tuturor celor prezenți: „Cu noi este Dumnezeu...“ (i. i. p.)

■ **Cerc religios în com. Curtici.** Duminică 28 Martie a. c. în comuna Curtici, în cadrul cercului religios ținut sub președinția P. C. S. Pr. Z. Brădeanu, a avut loc o frumoasă serbare. La această serbare, și-au dat concursul studenții dela Academia Teologică din Arad, conduși de P. C. S. Păr. prof. P. Bancea.

Programul cercului religios și a misiunilor a început Vineri, când s'au mărturisit elevii școlilor. Sâmbătă s'au mărturisit numeroși credincioși și s'a făcut Maslu pentru bolnavi. După vecernie, a conferențiat Păr. prof. Dr. Ilarion V. Felea, dela Academia Teologică, despre „Creștinism și bolșevism“.

Duminică la ora 10 s'a oficiat slujba Sf. Liturghii în sobor de către preoții locali, în frunte cu Părintele Protopop. La sfârșitul Sf. Liturghii s'a făcut parastas pentru eroii neamului. Despre însemnătatea jertfei eroilor, a vorbit, cu mult duh — în câteva cuvinte — P. C. S. Prot. F. Codreanu, aducând multă mângâiere celor îndurerăți. Răspunsurile au fost date de corul studenților teologi.

După vecernie, la ora 16, în cadrul Școlii duminicale, la Casa Națională, a vorbit Păr. Prot. F. Codreanu despre „Urmările păcatului și Sf. Taină a mărturisirii“, după care corul teologilor a executat câteva cântări religioase. Comemorarea eroilor s'a făcut printr'o conferință ținută de stud. A. Todea an. IV despre „Cultul eroilor“, după care au urmat câteva declamări între cari remarcăm pe studenții E. Papp și I. Codreanu an. II, și un concert de cântări patriotice executat de corul studenților, condus de Păr. prof. P. Bancea.

Atât conferințele cât și cântările religioase și patriotice au fost ascultate de public cu viu interes, rămânând impresionat de producțiunile religioase și întărit sufletește.

Ca încheiere a misiunii religioase, P. C. S. Păr. Z. Brădeanu mulțumește participanților, Păr. Protopop, studenților teologi și Păr. prof. P. Bancea, cari s'au ostenit să vină și de data aceasta la Curtici, ca și'n anul trecut, cu un program religios bine pregătit. Ș.

■ **Misiune religioasă.** Duminică 4 Aprilie a. c. a avut loc o frumoasă și edificatoare misiune religioasă la moșia dela Utviniș pentru muncitorii de acolo, cari până acum n'au avut ocazia să se bucure că pot participa la vreo slujbă re-

ligioasă. La orele 9 s'a început Sf. Liturghie servită în sobor de către P. C. Prot. Florea Codreanu, Păr. pensionar Ioan Tirla și S. Codreanu din Zimandul Nou, în localul școlii primare. Răspunsurile au fost date de elevii școlii primare din A. Șaguna sub conducerea Păr. N. Vancea. S'au cuminecat elevii școlii și câțiva credincioși.

E de notat faptul că aceasta a fost prima Liturghie care s'a săvârșit la Utviniș pentru credincioșii ort. de acolo.

După Sf. Liturghie au urmat câteva poezii și cântări, apoi P. C. Prot. Florea Codreanu a ținut o frumoasă și substanțială conferință, despre datoria copiilor de a iubi și cinste părinții. Conferința a fost ascultată cu mult interes și din ochii multora se vedeau curgând lacrimi. P. C. Sa a arătat, cu exemple din Sf. Scriptură și cu întâmplări cari singur le-a văzut, ce pedeapsă au primit acei cari nu au ascultat de părinți sau nu i-au cinstit.

După conferință s'au împărțit credincioșilor cărți de rugăciuni, Acatistul și Paraclisul Maicii Domnului.

La această frumoasă misiune au luat parte foarte mulți credincioși veniți și din com. A. Șaguna și Zimandul Nou.

Cei cari au participat au trăit clipe de înălțare sufletească și au plecat acasă mai edificați duhovnicește.

S. C.

■ **La Chișineu-Criș, Duminecă în 4 Aprilie c.** a fost de zi de reconfortantă manifestație și trăire religioasă.

Sf. Liturghie a fost slujită în sobor de către P. C. Prot. P. Marșieu, asistat de Pr. prof. Il. Felea și Pr. M. Sfetcu. A predicat Păr. Il. Felea despre virtutea speranței, „anghira sufletului, ce tare și nemișcată”. Răspunsurile liturgice au fost date foarte frumoas de către corul „Lyra”, de sub președinția dlui notar public Dr. T. Drăgan și sub conducerea muzicală a dlui subinsp. școlar Gh. Ruja.

După amiază a avut loc în sala mare a Casei române un festival religios-patriotic, în cadrul căruia a conferențiat Păr. prof. Dr. I. Felea despre „Creștinism și comunismul ateu”. Conferențiarul a fost prezentat publicului de către Păr. M. Sfetcu.

Programul artistic în care a fost încadrată conferința a constat din două coruri religioase și trei patriotice ale corului „Lyra”.

Trebue să ne însemnăm că „Lyra”, corul intelectualilor din Chișineu-Criș, de 12 ani desfășoară o bogată și admirabilă activitate pe tărâm religios, național și cultural.

Dorim ca și pe viitor această activitate, în slujba Bisericii și a Neamului, să fie continuată

cu aceeași pricepere, cu aceeași însuflețire, și cu acelaș rezultat pilduitor de bun să continue a cultiva armonia dintre intelectualii din Chișineu-Criș, ca și până acum.

Cor.

■ **Misiune religioasă în Olari.** În Duminecă a 3-a din Postul mare, Dumineca Sf. Cruci, credincioșii parohiei Olari, au trăit clipe de bucurie duhovnicească, prin misiunile organizate de P. C. Prot. A. Adamoviciu.

Programul misiunilor a început în ziua de Sâmbătă 27 c. cu slujba Vecerniei, când s'au mărturisit școlarii, extrașcolarii, premilitarii și recruții, urmați fiind de un mare număr de bărbați și femei.

Misiunea religioasă a culminat în ziua Duminecii prin săvârșirea Sf. Liturghii în sobor, de către preoții: N. Stan Caporal-Alexa, I. Marcoviciu-Comlăuș care a și predicat și Gh. Laza preotul locului.

Approape toți cei prezenți în sf. biserică se unesc cu Hristos prin Sf. Împărtășanie.

Răspunsurile liturgice au fost cântate de corul școlarilor și extra-școlarilor sub conducerea Dnei înv. Florica Popescu.

După terminarea sf. liturghii s'a sfințit drapelul Subcentrului P. P. Olari.

Apoi s'a făcut Taina Sfântă a Maslului.

După masă la ora 3 s'a oficiat slujba Vecerniei, după care a urmat, la școala primară de Stat No. 1, desfășurarea programului Școlii duminecale în fața unui frumos număr de credincioși.

Gh L.

■ **Studentii teologi din Arad la Șiclău.** Duminecă 4 Aprilie a. c. în frunțașă comună Șiclău, dela Granița de Vest, a avut loc o altă frumoasă manifestație religioasă și patriotică, sub conducerea P. S. C. Nicolae Codreanu paroh local, cu concursul studenților dela Academia Teologică din Arad, conduși de P. C. S. Păr. Prof. Petru Banca.

Sfânta Liturghie s'a slujit, de către preoții locali: N. Codreanu și I. Monția. Predica zilei a rostit-o studentul Eugen Popovici an. IV. În decursul Sf. Liturghii s'au cuminecat numeroși credincioși. După Sf. Liturghie s'a făcut parastas pentru eroii neamului, pomenindu-se eroii din această comună, care și-au dat viața pentru Patrie și slava Sf. noastre Biserici, printre cari sunt trecuți și vrednicii învățători locali M. Popescu și I. Ponta, față de care consătenii, foștii elevi și cunoscuții, și-au arătat durerea pierderii lor prin regrete și lacrimi multe. Răspunsurile au fost date de corul studenților.

După vecernie, la ora 15, în cadrul Școlii Duminecale, în fosta casă de rugăciune baptistă, a urmat desfășurarea programului. Partea I cu caracter religios:

„Tatăl nostru“ cor; „Despre credință“ conferință ținută de P. C. S. N. Codreanu.

„O prea luminate nor“ cor de C. Givulescu; „Mama“ și „Durere“ poezii de L. Emandi, decl. de elevele extrașcolare F. Codreanu și M. Mornăilă. „Maica Domnului“, rugăciune, cântată de stud. Mircea Emandi, „Lăudați pe Dumnezeu“ cor.

Partea II a programului a fost din cântări și declamări patriotice:

„Arcașul“ de I. Vidu cu solo de stud. T. Dârlea; „Solia“ poezie trad. din folklorul polon, de Pr. N. Codreanu, decl. de E. Barna; „Nădejdea și Eroismul“ conferință ținută de stud. Gh. Lipovan an. IV; „Cum intrăm noi în concertul European“ dialog de Pr. N. Codreanu predat de extrașcolarii: Evuța Borlodan, Iuliana Barna și N. Nedea; „Rugămintea din urmă“ poezie de Gh. Coșbuc decl. de stud. E. Papp; „Graiul neamului“ cor; „Noi n'avem morți“ de Z. Bârsan, decl. de I. Codreanu; „Pui de lei“ cor. Rugăciunea de încheiere și cuvântul de mulțumire adresat oaspeților s'au rostit de Pr. N. Codreanu. Gh. Ș.

din altă parohie. Fiica acestuia Sofia s'a născut în parohia în care a păstorit înainte de a veni în această parohie.

C. Păr. Preoți sunt invitați a căuta în matricole pentru a afla de unde a trecut preotul Simion Popescu la parohia Cuvin și când s'a născut fiica sa Sofia, trimițându-ne un extras de botez a fiicei preotului Simion Popescu, Sofia.

Termen 15 zile.

Arad, la 3 Aprilie 1943.

Consiliul Eparhial.

Nr. 1533/1943.

Concurs

Se publică concurs din oficiu, cu termen de 15 zile, cu salariul dela Stat, pentru întregirea parohiei Zerind, protopopiatul Chișineu-Criș.

Parohia e de clasa III-a.

Cererile de concurs se vor înainta Consiliului Eparhial din Arad.

Consiliul Eparhial.

Nr. 1548/1943.

Se publică concurs cu termen de 15 zile, pentru numirea unui preot ajutor pe lângă preotul-paroh Ioan Covaciu dela parohia Giulița, protopopiatul Săvârșin.

VENITE:

1. Preotul ajutor va avea ca beneficiu $\frac{1}{2}$ din sesiunea parohială de circa 22 jug. cad. pământ arător și circa 22 jug. fânaș și pășune.

2. $\frac{1}{2}$ din stolele legale.

3. Salariul dela Stat după o parohie bugetară.

4. $\frac{1}{2}$ din chiria casei de locuit a preotului ajutor, pe care o va primi dela preotul paroh, sau folosița alor două camere, una anticameră, bucătărie și câmară de alimente în edificiul casei parohiale, folosița de preotul-paroh.

INDATORIRI:

1. Preotul ajutor va conduce oficiul parohial, va suplini pe paroh la toate serviciile în și afară de biserică și va catchiza elevii dela școala primară.

2. Va achita impozitele după beneficiul preoțesc din al său.

Cererile de concurs, însoțite de actele necesare, se vor înainta Consiliului eparhial.

Parohia este de clasa I (primă).

Din ședința Consiliului parohial a parohiei Giulița, dela 27 Martie 1943.

Președ. adhoc:

ss. Terentie Ciorogariu,
adm. protopopesc

Aprobat:

Arad, la 3 Aprilie 1943.

† Andrei

Episcop.

Notar:

Filimon Popa.

Traian Cibian

consilier, referent eparhial.

Nr. 1516/1943.

Comunicat

Preotul Simion Popescu, care a păstorit în parohia Cuvin, dela anul 1858-1875, a avut o fiică cu numele Sofia, care s'a căsătorit în anul 1875 cu Uroș Achimos din Cuvin.

Preotul Simion Popescu a venit la Cuvin ca preot,